

İfrat ve tefritten uzak müsbet siyaset dinin hizmetindedir

Risâle-i Nur Külliyyatında müsbet siyaset için muktesit meslek tabiri kullanılır. Böylece siyasette de ifrat ve tefritten âzâde orta yolu gösteren muktesit, yani israftsız iktisatlı bir yol olan müsbet siyasetin var olduğu görülür.

MÜSBET SİYASET

Risâle-i Nur Külliyyatı'nda müsbet siyaset için muktesit meslek⁶² tabiri kullanılır. Bediüzzaman Hazretleri "İnkılâptan on altı sene evvel, Mardin cihetlerinde, beni hakka irşat eden bir zata⁶³ rast geldim. Siyasetteki muktesit mesleği bana gösterdi."⁶⁴ der. Böylece siyasette de ifrat ve tefritten âzâde orta yolu gösteren muktesit yani israftsız iktisatlı bir yol olan müsbet siyasetin var olduğu görülür. "Siyasetteki muktesit meslek", ifrat ve tefriti reddederek, "muktesit meslek" tabiriyle ortaya koyulan "vasat" yol, "sırat-ı müstakim" in ihtiyar edildiği bir tarzdır. Bu yol Bediüzzaman Hazretleri tarafından Kur'ân ve sünnetten bu ahırzaman asrında içtimâî ve siyâsî bir vazife olarak deruhte edilmiştir. Kur'ânî ve sünnete uygun siyaset metodu ortaya çıkarılmıştır. "Siyaset âleminde"⁶⁵ de vazifeli olan Bediüzzaman Hazretleri bu vazifeyi Eski Said döneminde ve 1949'dan sonraki hayatı olan Üçüncü Said döneminde tekmil ederek deruhte etmiştir. Böylece siyaseti dine alet, dost ve vesile yapma şeklinde sürdürülen bu destek, Ahrar ve Demokratların iktidâr yerinde muhafaza edilmesi ve onlara her zemin, şart ve zamanda nokta-i istinad olunması ile devam etmiştir.

MENFİ SİYASET

Daha önce de bahsettiğimiz gibi, Risâle-i Nur'da ihtiyacımız olan her mesele ehemmiyetine binâen her Risâlenin kendi riyasetinde bir vazifesi ve makamı olması cihetiyle yer almıştır. Menfî siyaset tabiri de Sünûhat Risâlesi'nde yer alır. "Otuz sene halife olan bir zât, menfî siyaset namına istifade edildi zannıyla, şeriata gelen tecavüzü gördünüz. Acaba şimdiki menfî siyasetçilerin fetvalarından istifade edecek kimdir, bilir misin? Bence İslâm'ın en şedit hasmıdır ki, hançerini İslâm'ın çiğirine saplamıştır."⁶⁶ Evet, çok mühim ve bir o kadar da dikkate alınması gereken bir nokta-i acayıp!

Otuz sene halife olan zât merhum Sultan Abdülhamid Han'dır. Bediüzzamân Hazretleri Sultan Abdülhamid Han Hazretleri'ni iki cihetten değerlendirmiştir. Birinci ciheti; Abdülhamid Hân şevketli bir padişah ve şahsen velî bir zattır. Ancak; "Din dâhilde menfî tarzda istimâl edilmez. Otuz sene halife olan bir zât, menfî siyâset nâmına istifâde edildi zannıyla şeriata gelen tecavüzü gördünüz."⁶⁷ diyerek şeriati istibdâd şeklinde tatbîk etmeye kendini mecbûr bilmesi

dolayısıyla da içtimâî ve siyâsî kusûr işlediğini söylemeye çalışmıştır. Bedüzzamân Hazretleri Sultan Abdülhamid'in şahsını değil, uyguladığı metodunu tenkit etmiş ve o metodun menfî siyaset olduğunu açıkça belirtmiştir. Şimdi burada Bediüzzaman Hazretleri'nin şu tasnîfi yaptığını görüyoruz. Bir zât şahsen velî olabilir ve çok sâlih de olabilir. Ancak bu, hayatının başka alanlarında kusûrlu olmaz ve olamaz mânâsını taşımaz. Bu bakış açısı, Risâle-i Nur'un kazandırdığı ayrı bir metot olsa gerek. Demek ki bir insan şahsen fazîletli olabileceği gibi, o fazîletli onun hiç kusûr işlemeyeceği anlamına da gelmez. Ya da siyâsî ve içtimâî kusûr işlemesi, o kişinin şahsî fazîletini büsbütün yok etmez. Öyleyse meseleye şöyle bakabiliriz: Sultan Abdülhamid Han, şahsî fazîlet itibarıyla veli bir kişi idi, ancak siyâsî ve içtimâî hayatta, özellikle mecbûriyet tahtında içtimâî ve siyâsî kusûr işledi. Bu siyâsî ve içtimâî kusûr bir nev'î menfî siyaset metodunu ortaya çıkardı. Çünkü özellikle "menfî siyâset nâmına istifâde edildi zannıyla şerîata gelen tecavüzü gördünüz"68 tesbiti ile dinin ve şeriatın zarar gördüğü ifade edilmiş oldu. Böylece dinin dâhilde menfî tarzda istimal edilmesi, netice itibarıyla menfî siyasetin istimaliyle şerîata ve böylece Müslümanlara zarar verdi. Öyleyse şimdiki menfî siyasetçilerin fetvalarından istifade edecek olan ve hançerini İslâm'ın ciğerine saplamış olan İslâm'ın en şedit hasmına azamî dikkat etmek gerekir. Ümmeti bu noktadan ikaz ve irşad etmek vazifesi Nur Talebelerinin çok mühim bir vazifesi ve vecibesidir. Bedüzzamân Hazretleri hiçbir meseleye toptancı bir yaklaşımla bakmamıştır. İnsaf düstûru ve hakperestlik onun vazgeçilmez şer'î ölçüleridir. Bedüzzamân Hazretleri kimden gelirse gelsin mutlaka hatâları söylemiştir. "İstibdat zulüm ve tahakkümdür, meşrûtiyet adalet ve şeriatdır. Padişah, Peygamberimizin (asm) emrine itaat etse ve yoluna gitse halifedir; biz de ona itaat edeceğiz. Yoksa, Peygambere (asm) tâbi olmayıp zulmedenler, padişah da olsalar, haydutturlar."69 demiştir.

SIYÂSÎ TARAĞIRLIK

El-hubbu lillâh, ve'l-buğzu fillâh, ve'l-hükmü lillâh70 olan desâtir-i âliye düstur-u harekât olmazsa, nifak ve şikak meydan alır. Evet, el-buğzu fillâh, ve'l-hükmü lillâh71 demezse, o düsturları nazara almazsa, adalet etmek isterken zulmeder.72 "Bir tarafa tarafgirlik hissi, tarafgir nazarı, taraftar olduğu taraf cereyanın kusurunu görmez, zulmüne rıza gösterir, belki alkışlar. Halbuki küfre rıza, küfür olduğu gibi, zulme razı olmak dahi zulümdür."73

Tarafgirlik ikidir. Biri hak namına olursa, haklılara melce ve sığınacak yer olur. Bu müsbet tarafgirliktir. Diğeri ise menfî tarafgirliktir ki nefis istimâl eder ve haksızlara melcedir, onlara nokta-i istinad teşkil eder. İşte bu tarafgirlik hak namına değil, nüfus-u emmare hesabına çalışır. Şeytan bu tarafgirlik damarını çok işletir. Menfî tarafgirliğin hassa-i mümeyyizesi garazkârlık, adavet, kin, öfke, nifak, şikak ve zulümdür. Ehl-i imânın istimal etmemesi gereken kötü bir haslettir. Tarafgirlik damarı ihlâsı kırar, hakikati değiştirir. Mü'minlerde nifak ve şikak, kin ve adâvete sebebiyet verir. Tarafgirlik hastalığı hayat-ı içtimâîyece gayet muzırdır.

Hele ki bu zaman ve zeminde siyâsetçilik veya tarafgirlik ise, tehlikedir. "Hem Tahtîcilik fikri (Kendi görüş ve mezhebinin dışındaki her şeyi, her fikri hatalı görmeyi meslek edinme.), sû-i zan ve tarafgirlik hissini menbâ olduğundan, İslâm'da lâzım olan tesânüd-ü ervâh (ruhların dayanışması), tevhid-i kulûb (kalblerin birliği), tehâbbüb (sevgi gösterme, muhabbet etme) ve teâvüne (yardımlaşmaya) büyük rahneler (yaralar ve zararlar) açmıştır."74 "Tarafgir bir muannit, kendi a'mal-i hayriyesinde hasmına tefevvuk ister (Üstünlük, üstün olma, üstüne çıkmak ister). Halisen livechillâh amele pek de muvaffak olamaz. Hem, hüküm ve muamelâtında tarafgirini tercih eder, adalet edemez. İşte, ef'al ve a'mal-i hayriyenin esasları olan ihlâs ve adalet, husûmet ve adavetle kaybolur."75 Böylece "vasıta-i halâs ve vesile-i necat olan ihlâs zayi olur."76 "Tarafgirane ve garazkârane firavunlaşmış nefis-i emmare hesabına hodefîrîlik, şöhretperverâne bir tarzdaki tesadüm-ü efkârdan barika-i hakikat değil, belki fitne ateşleri çıkıyor."77

SIYÂSETLE HİZMETİN MEŞKÛK VE MUHAL OLUŞU

"Rivâyette var ki, 'Fitne-i âhîr zamân o kadar dehşetlidir ki, kimse nefesine hâkim olmaz.'78 Bunun için bin üç yüz sene zarfında emr-i Peygamberî ile bütün ümmet o fitneden istiâze etmiş, azab-ı kabirden sonra 'Mesîh Deccalın fitnesinden... Âhîr zamân fitnesinden... (Sana sığıyoruz Allah'ım).'79 vird-i ümmet olmuş."80 İşte böyle bir zaman diliminde hükmeden âhîr zamân fitnesi ve onun hâkimiyeti döneminde tatbîk edilen şerli ve menfî siyâset dikkate alınmak zorundadır.

Âhîr zamân eşhaslarının zuhûru ve hâkimiyeti döneminde siyâset asıl maksadının haricine çıkartılarak, menfî ve şerli bir

hâl almıştır. Bu zamanda menfî ve şerli siyâset menfâat üzerine binâ edilmiş ve canavarlaşmıştır. Halbuki "Menfaat üzerine dönen siyaset canavardır."81 Âhîrzamân fitnesi dinsizlik rejimi için siyâseti dinsizliğe âlet etmiştir. Şerli bir siyâset tatbîkâta konulmuş ki bu azamüş'şerdir. Âhîrzamânın şerli siyâseti ile hayır icrâ' etmek mümkün değildir. Onun için de hayr-ı mahz olan îmân ve Kur'ân hizmeti şerli olan âhîrzamân siyâsetine binâ' edilmez ve o âlet ile hizmet edilmez. Eğer edilirse şerli siyâset, îmâna ve dine zarar verecektir. O halde şerli siyâsetten kaçmak, hatta Allah'a sığınmak icâb ediyor.

Âhîrzamânda şerli siyâset tarafgir ve taassuplu bir hâl kesb ettirerek kalbleri ifsâd, akılları geveze eder ki, Bedüzzamân Hazretleri de "Evet, bu zamanda siyâset, kalbleri ifsâd eder ve asabî rûhları azap içinde bırakır. Selâmet-i kalb ve istirahat-i rûh isteyen adam, siyâseti bırakmalı."82 demiştir.

Hem böyle fırtınalı bir zamanda şerli bir siyâsetle dine hizmet edilmez. Çünkü muktezâ-i hâl ve zarûretler buna imkân vermemektedir. Bedüzzamân Hazretleri de "Fakat ilim itibârıyla insanlara dahi bir menfaat dokundurmak için şer'an hizmete mükellef olduğumdan, hizmet etmek isterim. Lâkin o hizmet, ya hayat-ı içtimâîye ve dünyevîyeye ait olacak. O ise elimden gelmez. Hem fırtınalı bir zamanda sağlam hizmet edilmez. Onun için, o ciheti bırakıp, en mühim, en lüzûmlu, en selâmetli olan, îmâna hizmet cihetini tercih ettim."83 demektedir.

Menfî ve şerli siyâseti metod olarak kullananlar kendi fasık taraftarlarını melek, muhaliflerindeki sâlih insanları da şeytan görür ve gösterebilirler. Böylece zulmeder veya zulme ortak olurlar. Böyle şerli bir siyâsetten Bedüzzamân Hazretleri "İşte, ben de, Nur-u Kur'ân'ı elde tutmak için, 'Eûzü billâhi mine's-şeytânî ve's-siyaseti' deyip, siyâset topuzunu atarak, iki elimle Nura sarıldım."84 diyerek şerli siyâsetten kaçtığını beyan etmiştir. Hareket noktası, aşk-ı İslâmiye ve hamiyet-i dîniye olması gerekirken; bu asrın şerli siyâseti, siyâsetçilik ve tarafgirlik hastalığını şırınga ederek ehl-i dînî de âlet etmiş ve aynı bataklık zeminine çekerek kalbleri ve akılları şaşırtmıştır. Böylece şerli siyâset dalkavukları, ehl-i İslâm arasında oluşan iftirâklardan ve ayrılıklardan âzamî derecede istifâde etmiştir. Menfî tarzda bir siyâseti hayat sahnesine süren âhîrzamân fitnesi, menfî siyâseti ehl-i dîne de istimâl ettirerek bu tarlada menhus bir mahsûlat ekmiş ve istediği icrâatını böylece dahâ kolay tatbîk etmeye koyulmuştur. Halbûki Bedüzzamân Hazretleri bu yolun meşkûk olduğunu söyler. Şöyle ki: "Dokuz on sene evveldeki Eski Saîd, bir miktar siyâsete girdi. Belki siyâset vasıtasıyla dîne ve ilme hizmet edeceğim diye beyhûde yoruldu. Ve gördü ki, o yol meşkûk ve müşkülâtlı ve bana nisbeten fuzûliyâne, hem en lüzûmlu hizmete mâni ve hatarlı bir yoldur. Çoğu yalancılık ve bilmeyerek ecnebî parmağına âlet olmak ihtimali var."85

AVRUPA'DAN GELEN İKİ CEREBAN

Bedüzzamân Hazretleri "İstanbul siyâseti, İspanyol hastalığı gibi bir hastalıktır. Fikri hezeyanlaştırır. Biz müteharrik-i bizzat (kendi başına hareket eden) değiliz, bilvasıta (başkası vasıtasıyla) müteharrikiz (hareket ediyoruz). Avrupa üflüyor, biz burada oynuyoruz. O tenvim (uyutmak) ile telkin eder, biz kendimizden hayal edip, asammâne (sağırcasına) tahribimizde eser-i telkini icrâ ederiz."86 diyor. Haricî cereyanları ise, "müsbet ve menfî" olarak iki kısma ayırıyor. "Mâdem ki, menbâ Avrupa'dadır. Gelen cereyan ya menfî veya müsbettir" 87 tesbitini yapıyor. İçimizden bir hareket, "eğer menfîye kapılırsa" (harf gibi) başkasındaki bir mânâyâ delâlet eder, yani "kendisindeki bir mânâyâ delâlet etmez" diyor. Bedüzzamân Hazretleri haricî cereyanın menfîsine kapılanlar için şu kesin hükmünü veriyor: "Demek bütün harekâtı bizzat haricî hesabına geçer. Çünkü irâdesi hükümsüzdür. Hulûs-u niyeti (ihlâslı niyeti) fayda vermez. Haricî cereyanının kuvvetine bir âlet-i lâya'kıl (akılsız âlet) olur."88

Haricin müsbet cereyanına gelince ise, Bedüzzamân Hazretleri'nin teşhis ve tesbitine göre, bu cereyanın dâhilde muvafığı (uygunu) olduğu için, (isim gibi) kendisinde bulunan bir mânâyâ delâlet eder, hareketi kendinedir. Teba'î (ikinci derecede) haricedir." hükmünü veriyor. Böyle bir hareket, harici kendine âlet-i lâyeş'ur (şuûrsuz âlet) edebilir."89 Birincisinde, kendi harekâtını haricin menfî cereyanına kaptırarak, o menfî cereyanın akılsız âleti olurken; ikincisinde ise; kendi harekâtı, haricin müsbet cereyanına muvafık düştüğü için, o haricî müsbet cereyanı kendine "şuûrsuz bir âlet" yapabiliyor. Yani o cereyan farkında olmadan kendi hizmetine girmiş oluyor.

Dipnotlar: 62- Eski Said Dönemi Eserleri (Münâzarât), 2013, s. 288.

63- Bu zat Cemaleddin-i Afganî Hazretleri'dir. Ayrıntılı bilgi için ilgili linke bakınız.

(http://www.yeniasya.com.tr/enstitu/bediuzzaman-in-mardin-hayati-1_157544)

64- Eski Said Dönemi Eserleri (Münâzarât), 2013, s. 288.

65- Şuâlar, 2013, s. 932.

66- Eski Said Dönemi Eserleri (Sünûhat), 2013, s. 498.

67- Eski Saîd Dönemi Eserleri (Sünûhat), 2013, s. 498.

68- Eski Saîd Dönemi Eserleri (Sünûhat), 2013, s. 498.

69- Eski Saîd Dönemi Eserleri (Divan-ı Harb-i Örfi), 2013, s. 122.

70- Allah için sevmek, Allah için buğzetmek, Allah için hüküm vermek.

71- Allah için buğzetmek, Allah için hüküm vermek. (Buharî, İman: 1; Ebû Dâvud, Sünnet: 2; Müsned, 5:146.)

72- Mektubat, 2013, s. 453.

73- Emirdağ Lâhikası-I, 2013, s: 83.

74- Eski Said Dönemi Eserleri (Sünûhat), 2013, s: 484.

75- Mektubat, 2013, s. 456.

76- Mektubat, 2013, s. 456.

77- Mektubat, 2013, s. 452

78- Süyûtî, el-Fethü'l-Kebîr: 1: 315.

79- Buhari, Daavât: 37, 39, 44, 45, 46.

80- Şuâlar, 2013, s.913.

81- Mektubat, 2013, s. 798

82- Kastamonu Lâhikası, 2013, s: 164.

83- Mektubat, 2013, s.103.

84- Mektubat, 2013, s. 82

85- Mektubat, 2013, s. 103

86- Eski Said Dönemi Eserleri (Sünûhat), 2013, s. 496.

87- Eski Said Dönemi Eserleri (Sünûhat), 2013, s. 496.

88- Eski Said Dönemi Eserleri (Sünûhat), 2013, s. 497.

89- Eski Said Dönemi Eserleri (Sünûhat), 2013, s. 497.